

Schriftlezing: Genesis 2:18-25; 1 Korintiërs 7:1-24

Tekst: Genesis 2:24,25; [zondag 41]

Ps. 19:1,2

Ps. 19:3,5 (na wet)

Gez. 130:1,2,3 (na Gen. 2)

Gez. 130:4,5,6 (na 1 Kor. 7)

Ps. 45:1,4 (na preek)

Gez. 167:1,2,3 (slotzang)

Gehouden te: Baflo, 03-10-10 (9.30 u.)

**Thema: Samenleven in een openhartig verbond.
Zo bedoelt de Schepper het huwelijk.**

Gemeente van onze Heer Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

Om te beginnen twee uitspraken over het huwelijk, die ik op het internet tegenkwam. De eerste kende ik al min of meer. De tweede kwam ik tegen zoekend naar de precieze formulering en de auteur van de eerste.

De eerste uitspraak is deze. *"Het geeft te denken dat huwelijk alleen rijmt op gruwelijk en afschuwelijk."* Hij is van de Nederlandse dichter Adriaan Roland Holst (1880-1976).

De tweede uitspraak is van de Deense theoloog en filosoof Søren Kierkegaard (1813-1855). *"Het huwelijk blijft de belangrijkste ontdekkingstocht die een mens kan ondernemen."*

Ik vermoed, dat u zich bij deze tweede uitspraak beter thuis voelt dan bij de eerste. U herkent zich er ongetwijfeld beter in.

De uitspraak van de Nederlandse dichter kan op instemming rekenen van mensen met een uitgesproken 'anti-huwelijk-houding'. Of van mensen die heel slechte ervaringen hebben met het huwelijk, in hun eigen leven of in hun directe omgeving. En ze raden anderen aan: "Ga eerst maar een poosje samenwonen. Dan kun je testen of je bij elkaar past, psychisch, geestelijk en ook in seksueel opzicht."

Helaas is het een bittere realiteit: huwelijken kunnen afschuwelijk worden en zijn, omdat mensen zich tegenover elkaar gruwelijk gedragen en het samenleven tot een hel maken. Dan is scheiden soms de minst slechte keus, de beste van twee kwaden. Ook binnen de kerk en in de christelijke wereld. Hoe verwoestend blijkt de macht van het kwaad en de zonde, ook op het terrein van de meest intieme relatie, die een mens kan aangaan, het huwelijk.

"Maar dat is niet vanaf het begin zo geweest." (Mat. 19:8)

Dat zei onze Heer Jezus Christus in een twistgesprek met de Farizeeën, die hem op de proef stelden met de vraag: *"Mag een man zijn vrouw om willekeurig welke reden verstoten?"* (Mat. 19:3)

Toen nam onze Meester zijn gesprekspartners en zijn leerlingen mee naar het begin van de menselijke samenleving.

"Hij zei: 'Hebt u niet gelezen dat de schepper de mens bij het begin mannelijk en vrouwelijk heeft gemaakt?' En hij vervolgde: 'Daarom zal een man zijn vader en moeder verlaten en zich hechten aan zijn vrouw, en die twee zullen één worden; ze zijn dan niet langer twee, maar één. Wat God heeft verbonden, mag een mens niet scheiden.'" (Mat. 19:4-6)

Terug naar het begin. Dat is veelzeggend en leerzaam. Laten we in deze preek onze Heer en Meester Jezus Christus daarin volgen. Dus in gedachten even terug naar het paradijs, hoe moeilijk dat ook is voor ons mensen in een gebroken wereld, in een ernstig beschadigde samenleving.

Misschien helpt het om het element van het huwelijk als een belangrijke ontdekkingsstocht erin te houden. Een ontdekkingsstocht met mooie vergezichten, liefelijke details én de nodige obstakels en pijnpunten.

Als thema voor de preek koos ik:

Samenleven in een openhartig verbond. Zo bedoelt de Schepper het huwelijk.

In het vervolg van de preek wil ik de drie elementen uit dit thema nader uitwerken:

1. over het samenleven,
2. over het huwelijk als een verbond,
3. over de openhartigheid in dat verbond.

1. Het samenleven

Gaat het in het stuk van Genesis 2, dat we lazen, eigenlijk wel over de instelling van het heilige huwelijk?

Zo bekijken wij het wel. En zo leggen wij het ook uit. Wanneer heeft God het huwelijk ingesteld? Dat vragen we. En we antwoorden: Toen Hij de vrouw boetseerde uit Adams rib en Hij haar aan zijn zijde plaatste en aan hem gaf.

Zo is het inderdaad. Onze Meester Jezus Christus leert dat ook. Zo heeft hij Genesis 2 ook gelezen en verstaan.

Maar toch, onder het verhaal van de eerste huwelijkssluiting van twee mensen, een man en een vrouw, ligt een andere laag. Hier vertelt de Bijbel namelijk ook van de schepping van de menselijke samenleving. Met accent op samenleving.

Adam in zijn eentje vormde nog geen samenleving. Daar heb je minimaal twee mensen voor nodig. Of meer uiteraard. Twee mensen van gelijk niveau, die met elkaar kunnen communiceren. Die elkaar verstaan. En die elkaar lief kunnen hebben, als naasten. En heel specifiek als man en vrouw in een huwelijk.

Samenleven en samen léven voor God. Daar is God de Schepper met de mensen mee bezig in Genesis 2.

We vinden het woord 'samen' hier niet terug. Wel het verwante woord 'elkaar'. In het slot van vers 25: "... *maar ze schaamden zich niet voor elkaar.*" Daar heb je iets van die wederkerigheid, van die relatie die man en vrouw hebben. (Dat komt straks nog wel breder terug.)

Wat is de situatie? God de HEER heeft de mens (Adam) genomen en hem in de tuin van Eden gebracht om die te bewerken en er over te waken. (Gen. 2:15) Maar Adam is nog alleen.

Hij heeft nog niemand naast zich, met wie hij alles delen kan. Met wie hij samen de HEER kan dienen en zich in God werk verheugen. Niemand met wie hij samen kan leven, samen lachen, samen genieten van het prachtige paradijs. Er is niemand, die echt bij hem past, die hem als mens compleet maakt.

Dat laat God de HEER Adam ontdekken. Hij gaat met hem wandelen door de tuin van Eden. En Hij laat hem allerlei dieren tegenkomen. En dan mag Adam de dieren namen geven. Hij doorziet van al die dieren de aard van het beestje en benoemt hen naar hun aard. Dat kon hij. Zo goed had God de mens gemaakt.

De HEER en Adam komen de leeuw tegen en de leeuw, de stier en de koe, de hengst en de merrie, de reu en de teef, de kater en de kat. Allemaal paartjes; hetzelfde dier, dezelfde aard, maar toch onderling verschillend.

Wat een ontdekking van Adam! Wat zal hij genieten hebben!

".....maar hij vond geen helper die bij hem paste." (Gen. 2:20)

Ook dat is een ontdekking voor Adam. Teleurstellend? Ach, dat denk ik niet. Negatieve gedachten en gevoelens zal hij niet hebben gehad.

Deze ontdekking wekt bij hem wel het verlangen naar iemand, die tegenover hem zal zijn. Een helper / helpster op zijn niveau. Ook hierin is de hand van God de Schepper op te merken.

God heeft het al overwogen, vertelt de Heilige Geest.

"God, de HEER, dacht: Het is niet goed dat de mens alleen is, ik zal een helper voor hem maken die bij hem past." (Gen. 2:18)

Een heel opvallend woord trouwens. "Het is niet goed..." zegt God bij zichzelf. Terwijl we in Genesis 1:31 lezen: *"God keek naar alles wat hij had gemaakt en zag dat het zeer goed was."*

Als Adam zijn alleen-zijn ontdekt heeft, brengt God hem in een diepe slaap en gaat hem opereren. Hij neemt een rib uit zijn lijf en daaruit bouwt God de HEER een vrouw en hij brengt haar bij de mens. Een medemens als prachtige creatie van God. Met veel genoegens geboetseerd uit hetzelfde stof als Adams lichaam.

Ik vond in de Studiebijbel In Perspectief een prachtige aantekening bij dit vers, die ik graag aan u doorgeef.

"De auteur speelt met de tweeledige betekenis van het woord 'rib' dat ook 'zijde' betekent. God heeft de vrouw niet gemaakt 'uit het hoofd van de man zodat hij over haar heerst [of: om hem te overtreffen¹], noch uit zijn voeten zodat hij haar kleineert, maar uit zijn zijde, zodat zij zijn gelijke is, onder zijn arm, zodat hij haar beschermt en bij zijn hart zodat hij haar koestert' (Matthew Henry)."

God maakt de vrouw om samen met Adam mens te zijn. En een samenleving te vormen. In een notendop, aan het begin van heel de grote mensheid die God voor ogen heeft.

Een hulp die bij Adam past, iemand tegenover hem. En als hulp is de vrouw beeld van God. Want in de Bijbel wordt God vaak de hulp van mensen genoemd, van Gods volk. Dat is Gods eer: hulp zijn, helper zijn. Betreft dat maar op de vrouw binnen het

---

¹ Matthew Henry's Commentaar op de Bijbel, Online Bijbel

huwelijk en in de samenleving. Hulp is zij, geen hulpje in de huishouding. Zij maakt de mens compleet, zodat zij er samen zijn voor God, man en vrouw, Adam en Eva.

Zo beleeft de mens, Adam, dat kennelijk ook. Het 'wij-gevoel', het 'samen-gevoel', om het zo maar te zeggen.

*'Eindelijk een gelijk aan mij,
mijn eigen gebeente,
mijn eigen vlees,
een die zal heten: vrouw,
een uit een man gebouwd.'* (Gen. 2:23)

Adams woorden zijn als een gedicht weergegeven in de Bijbel. Zo poëtisch is deze gebeurtenis klaarblijkelijk. Zo poëtisch het huwelijk naar Gods oorspronkelijke bedoeling.

God brengt man en vrouw samen. Hij geeft ze aan elkaar als een geschenk over en weer: de man aan de vrouw; de vrouw aan de man. Zo zijn ze samen in de naam van de Heer verbonden aan God hun Schepper en aan elkaar. Samenleven voor God de HEER.

Dat is de regel, die God de Heilige Geest laat formuleren en die Hij geldig acht en geldig verklaart voor alle tijden. We lezen immers:

"Zo komt het dat een man zich losmaakt van zijn vader en moeder en zich hecht aan zijn vrouw, met wie hij één van lichaam wordt." (Gen. 2:24)

Elk huwelijk betekent een nieuwe samenleving in minivorm. Een cel en bouwsteen in de mensenmaatschappij. Een menselijke samenleving in zijn meest gecomprimeerde vorm. Zo wil God het ook, kennelijk. Een nieuwe eenheid, waarbij oude, hechte banden – van ouders en kinderen – worden onthecht en een andere betekenis en invulling krijgen.

Wat hebben ouders er soms een moeite mee om hun zoon of dochter los te laten en te zien hoe hij of zij zich verbindt aan die ander, van een ander bloed.

Hebben ouders dan afgedaan? Natuurlijk niet. Het vijfde gebod blijft echt wel geldig na de trouwdag van je kinderen.

En ouders zijn er, naar Gods bedoeling ook bij, als kinderen trouwen. Dat is immers geen onderhands gebeuren, maar een publieke zaak. Voor de familie, voor de samenleving, voor de kerk.

Vader en moeder verlaten om een nieuw begin te maken, met een nieuwe band, die minstens even hecht is als de band van ouders en kinderen.

We zijn nu op het punt aangekomen, dat we een stap verder kunnen maken en kijken naar het volgende aspect van ons thema.

2. Een verbond

Samenleven in een openhartig verbond. Zo bedoelt de Schepper het huwelijk.

We gaan er vervolgens over nadenken, dat het huwelijk een verbond is.

De Bijbel noemt het huwelijk een verbond. Het wordt vaak vergeleken met het verbond dat God de HEER met zijn volk heeft gesloten: een band van liefde en trouw, die uitgaat van God, maar waarin het volk wezenlijk betrokken is als partij.

Wat is kenmerkend voor een dergelijk verbond? Liefde en trouw vooral; gehechtheid en afhankelijkheid.

De Bijbel noemt dat en doelt daar op. *"Zo komt het dat een man zich losmaakt van zijn vader en moeder en zich hecht aan zijn vrouw....."*

Een man raakt steeds meer aan zijn vrouw verbonden in liefde en genegenheid. Aan zijn vrouw gehecht. En andersom ook, de vrouw aan haar man. Je wilt en kunt elkaar niet loslaten. Daarom is de dood ook zo verscheurend voor huwelijken. Als één van beiden wegvalt, voelt dat voor de achterblijvende partner als de amputatie van een lichaamsdeel. Hoe gehecht kun je aan elkaar raken.

Dat is overigens ook een groeiproces, waarin je investeren moet. Hechting gaat niet vanzelf. Zich hechten aan je man, je vrouw, dat vraagt energie. Dat vraagt je inzet. Zoals ook het elkaar liefhebben niet vanzelf gaat. Je moet het willen en er gemotiveerd achter staan. In de kracht van God de Heilige Geest. Laat ik dat er maar direct bij zeggen. Gods liefde drijft de liefde binnen het huwelijk aan.

Denk aan de vuurvlammen van de HEER uit Hooglied 8:6 en 7.

De Schepper bedoelt het verbond van een huwelijk als een band voor het leven. En het omvat en doortrekt het hele leven. Het is een levensgemeenschap naar ziel en lichaam. En geestelijke eenheid in de volle zin van het woord.

Die eenheid vertaalt zich naar Gods bedoeling ook in de lichamelijke eenwording van een man en zijn vrouw, de geslachtsgemeenschap.

De man die zich losmaakt van zijn vader en moeder, die zich hecht aan zijn vrouw wordt met haar één van lichaam. Letterlijk in de seksuele eenwording. Een kostbare en schitterende gave van God.

Maar het is wel een uiting van de allesomvattende persoonlijke eenheid, die je als man en vrouw samen hebt in onze Heer Jezus Christus. In verbondenheid met Christus, die uitdrukking kwamen we in de vorige preek ook al tegen. Je lichaam staat in de Bijbel ook voor je hele persoon.

In verbondenheid met Christus. Dat is de dragende grond onder alles wat Paulus over de huwelijkse zaken schrijft in 1 Korintiërs 7. Allerlei aspecten van het huwelijk stelt de apostel hier aan de orde, naar aanleiding van vragen uit de gemeente hieromtrent. Het blijkt dat er de nodige misstanden en onduidelijkheden zijn. Hoe ga je als pasbekeerde mensen nu om met het huwelijk, met de omgang van man en vrouw in het huwelijk.

En hoe moet je je gedragen als jij als man of vrouw tot geloof gekomen bent en je partner niet? Moet je dan maar zondermeer scheiden? Hoe ga je met je man of vrouw om als je huwelijk gemengd geworden is, de een gelovig, de ander niet?

Dat punt pak ik er even uit. Omdat het punt van gemengde verkering en gemengde huwelijk aangereikt werd bij de voorbereiding van deze korte preken-serie.

Het huwelijk is, bijbels gezien, een verbond. Dat hoorden we net al. Maar niet een verbond tussen twee partijen of partners. Maar er is een 'Dritte im Bunde', een derde partij. Dat is God de Heer zelf. Of, beter gezegd, Hij is de eerste in dat verbond. Hij is de draaggrond, de waarborg ook.

Hier wordt vaak verwezen naar het drievoudige koord dat niet verbroken kan worden uit Prediker 4:12: *"Een koord, dat uit drie strengen is gevlochten, is niet snel stuk te trekken."*

Hoe sterk het verbond van God is en hoe krachtig het woord en de Geest van God, hoe machtig de Heer van dat woord, laat de apostel zien in wat hij schrijft over de gemengd geworden huwelijken van gemeenteleden in Korinte. Ook de ongelovig gebleven partner – man of vrouw – komt te staan onder het beslag van de Heer.

"Want de ongelovige man behoort dankzij zijn vrouw God toe en de ongelovige vrouw dankzij haar man eveneens. Zou dat niet zo zijn, dan zouden uw kinderen onrein zijn. Maar nu zijn ze geheiligd." (1 Kor. 7:14)

.....

"Bedenk echter – zegt de apostel verder tegen de gelovige partij - dat u door God geroepen bent om in vrede te leven. Wie weet, u zou uw man toch kunnen redden? En wie weet, u kunt uw vrouw toch redden?"

De Geest van God is zo machtig, dat mensen die er eerst bewust voor kozen om niet te geloven, toch zich bekeren en gered worden. Mee onder invloed van het geloof en het gelovige, christelijke leven van hun man of vrouw, die hun leven wel aan de Heer hebben gegeven.

Je zou kunnen zeggen: God kan met een kromme stok nog wel een rechte slag slaan. Maar of we als gelovige christenen dan maar bewust, willens en wetens die kromme stok moeten opzoeken en er mee aan de wandel gaan door het leven.....

In zijn tweede brief aan de gemeente in Korinte schrijft Paulus het krachtige woord: *"Loop niet in een en hetzelfde span met ongelovigen."* (2 Kor. 6:14)

Met een ongelijk span trekdieren krijg je nooit rechte voren. Dat is duidelijk. Begin er dus niet aan. Maar start je relatie vanaf het begin in de Heer. Let op je eigen verantwoordelijkheid als gelovig christen!

Maar dan nog... De Heer kan door zijn Geest en woord het ongelijke, kromme span gelijk trekken en gelijk laten lopen in één verbond op weg naar Gods Koninkrijk. De wonderen zijn de wereld nog niet uit.....

Hecht aan elkaar verbonden zijn in geloof, hoop en liefde is dan wel de basis. En verbonden zijn aan onze Heer Jezus Christus met hart en ziel en leven.

3. Openhartigheid

Samenleven in een openhartig verbond. Zo bedoelt de Schepper het huwelijk.

Tenslotte nog iets over dat 'openhartig'.

God de HEER neemt ons vanmorgen / vanmiddag in zijn woord even mee terug naar het paradijs in het spoor van onze Meester Jezus Christus. Hij vertelt ons in een paar woorden ook, hoe de mens en zijn vrouw tegenover elkaar stonden en hoe ze voor de zondeval met elkaar omgingen en met God. Dat is Genesis 2:25:

"Beiden waren ze naakt, de mens en zijn vrouw, maar ze schaamden zich niet voor elkaar."

Zo was het in het paradijs. Dat het anders wordt verteld het volgende hoofdstuk van Genesis.

Hier zijn Adam en zijn vrouw naakt. De speciale bescherming van kleding hebben ze nu nog niet nodig. Ze leven vrij. Ze kunnen elkaar vrij en open in de ogen kijken. Ze hebben niets voor elkaar te verbergen en ook niet voor God. Ze schamen zich niet voor elkaar en niet voor God.

Hun verbond is echt openhartig. Ze hebben een volkomen open hart voor elkaar. Zo wilde God het ook.

Adam en Eva hoefden geen rood hoofd te krijgen als ze naar elkaar keken en zich zelf betrapten op onzuivere gedachten. Want die hadden ze nog niet. Ze konden en mochten gewoon zichzelf zijn, de mens en zijn vrouw. Zichzelf zijn, maar toch niet onbeschermd omdat de liefde gepaste en volmaakte bescherming bood. De liefde van God en de liefde tot elkaar.

God was er volmaakt in hun leven. Vervuld van de Geest waren ze. Niks te verbergen. Zo gaven ze zichzelf aan elkaar en aan God hun Schepper.

De mens en zijn vrouw schaamden zich niet voor elkaar. Dat is feitelijk een uitwerking van de woorden uit Genesis 1:31, die ik al eerder aanhaalde:

"God keek naar alles wat hij had gemaakt en zag dat het zeer goed was."

Dat gold ook van de samenleving van de mens en zijn vrouw. Het was zeer goed. Zo bedoelde God het: een openhartig verbond van liefde en trouw, van geloof en het vrijmoedig dienen van God. Ze waren er voor hun Heer en zo waren ze er ook voor elkaar. God eerst en dan de ander. Zo mag je jezelf zijn als man, als vrouw in het huwelijk en in de menselijke samenleving.

Wij leven niet meer in het paradijs. Zelfs in het beste huwelijk is het niet altijd rozengeur en maneschijn. Ook daar zijn obstakels en pijnpunten, irritaties en conflicten. Maar we zijn allemaal tot vrede geroepen.

We mogen weten, dat God bezig is met het herstel van de geschonden samenleving. Want Christus kwam om mensen te redden en hun levens te helen. En hij is met zijn gemeente, zijn bruid op weg naar de bruiloft van het Lam.

Christus is het geheim van een goed huwelijk, zegt Paulus. Je mag je in Christus aan elkaar geven. En samen allereerst aan God en aan onze Heer. En dan ook aan zijn gemeente die zijn lichaam is, de nieuwe samenleving in de naam van Jezus. Samenleven in een openhartig verbond. Zo bedoelt de Schepper het huwelijk.

Nog steeds.

Amen.